

Úkol 6: Klíčové koncepty a jejich operacionalizace, teoretická a pracovní

Klíčové koncepty výzkumu:

- Příslušnost člověka ke skupině mentálně handicapovaných občanů a možnost jejich realizace v majoritní společnosti.
- Míra integrace mentálně postižených do společnosti.

Úkolem výzkumu je najít indikátory pro měření míry realizace a integrace mentálně postižených občanů při současném pohledu majoritní společnosti na lidi s tímto postižením. Současným pozitivním trendem je směřování k tomu, aby lidé s vážným postižením (mentálním či jiným handicapem) mohli žít ve společnosti takovým způsobem, který co nejvíce odpovídá životu ostatních lidí bez postižení. Stále však dochází k případům, kdy je klient kvůli svému postižení izolován a jeho práva a potřeby nejsou dostatečně respektovány (odmítání většinou společností může být způsobeno např. faktem, že mentálně postižený člověk je často zbaven způsobilosti k právním úkonům, nebo z důvodu předsudků a neznalosti).

Teoretická hypotéza:

Na základě současné snahy o integraci handicapovaných lidí do společnosti, předpokládáme, že se výrazně zlepšuje postoj společnosti k lidem s mentálním postižením a že díky tomuto trendu rostou možnosti realizace mentálně postižených, např. v oblasti využití volného času nebo získávání pracovních příležitostí.

Operacionalizace (návrh idikátorů)

Jádrem celého našeho konceptu je skutečnost, že lidé a prostředí jsou ve stálé interakci, přičemž prostředí klade na člověka určité požadavky a člověk je nucen na ně reagovat. Operacionalizace je tedy založena na určení a posouzení jednotlivých prvků integrace mentálně postižených do společnosti, které jsou výsledkem analýzy sociálního prostředí:

1. Míra soběstačnosti - je klient s mentálním a fyzickým handicapem schopen navázat základní sociální kontakt (např. schopnost komunikace, vyřizování osobních věcí a nakládání s finančními prostředky, účast na aktivitách k naplnění volného času a pracovních aktivitách a schopnost zapojení se do procesu vzdělávání).
2. Rodinné zázemí, nebo možnost spolupráce s rodinnými příslušníky.

3. Kvalita a rozsah terapií a služeb pro mentálně handicapované aby byly rozvíjeny jeho další schopnosti a dovednosti. Jaký druh služeb je pro lidi s daným postižením zřizován (např. služby sociální péče osobní asistence, pečovatelská služba, apod.)
4. Jaké jsou hlavní přínosy speciálních programů, kterých se handicapovaní účastní. Kvalita a rozsah terapií a služeb pro mentálně handicapované aby byly rozvíjeny jeho další schopnosti a dovednosti. Jaký druh služeb je pro lidi s daným postižením zřizován (např. služby sociální péče osobní asistence, pečovatelská služba, apod.)
5. Působí pomoc na handicapované osoby aktivně a motivuje je k takovým činnostem, které zabraňují jejich sociálnímu vyloučení
6. Jaké jsou možnosti uplatnění mentálně postižených na trhu práce a jakým způsobem je možné jejich zaměstnávání podpořit.
7. Jaké je očekávání okolí. Jsou očekávání rodiny a sociálního pracovníka v souladu s možnostmi handicapovaného člověka.
8. Jak obtížné je přesvědčit majoritní společnost, že postižený člověk má právo na plnohodnotný život v rámci svých možností.